

SVIT

ČASOPIS DRUŠTVA ZA
POMOČ ODVISNIKOM IN
NJIHOVIM SVOJCEM

December 2023

www.drustvosvit.com

DRAGI BRALCI, DRAGE BRALKE...

Zasvojenost se pojavlja v različnih oblikah. Lahko smo zasvojeni od različnih prehranjevalnih navad, pijač ali celo odnosov. Najtežja zasvojenost je od prepovednih drog. Le-ta prevzame človekovo življenje in postane njegov gospodar. Borba proti temu je dolga, komplicirana, kjer je poražencev več kot zmagovalcev. Kot v vsaki vojni je pomembno vztrajati in upati, da boš v naslednji bitki dosegel to kar si želiš.

Razlogi za uporabo prepovednih drog so različni. Na začetku je to radovednost, želja za novo izkušnjo, družbo ali beg od problemov. Začetne prijetne izkušnje pripeljejo do ponovne uporabe. Informacije o škodljivem vplivu na zdravje in telo so v današnji družbi premalo izpostavljene. Velikokrat je pot do zasvojenosti podcenjena. Oseba je prepričana, da lahko nadzoruje uporabo prepovednih drog, da ne bo postala zasvojena in da lahko preneha oz. prekine uporabo kadarkoli želi. Nato se začnejo vrstiti različni izgovori, opravičevanje neuspeha z željo po ponovni uporabi prepovednih drog. Začaran krog zasvojenosti kot vrtinec uničuje tako uporabnike kot tudi njihove družine, partnerje in otroke.

Društvo Svit Koper več kot 30 let izvaja program v katerem pomaga zasvojenim od prepovedanih drog in njihovim družinam, da zmanjšajo škodo do katere prihaja zaradi uporabe prepovednih drog. V tem letu smo začeli tudi z izvajanjem programa za mlade, skrite uporabnike z željo, da jih informiramo, jim svetujemo, motiviramo za zdrav življenjski slog in po potrebi napotimo v programe zdravljenja.

V našem časopisu so zbrani številni članki strokovnjakov iz različnih društev in drugih institucij s katerimi sodelujemo, kot tudi naših zaposlenih in uporabnikov. Želimo vam predstaviti področje zasvojenosti, delo, ki ga opravljamo vsi skupaj in kam se obrniti po pomoč, če je le-ta potrebna.

Vsaka pot se začne s prvim korakom. Vsi skupaj smo tukaj za vse tiste, ki želijo zakorakati stran od zasvojenosti.

dr. Vesna Grahovac,
predsednica Društva Svit Koper

KAZALO

Zveza NVO na področju drog in zasvojenosti

Andrej Miklavčič, podpredsednik Zveze.....1-3

Beg od sebe

Andreja Pajenk, strok.vodja.....4-5

Z izvajanjem programa zmanjševanje škode rešujemo življenja in skrbimo za varovanje javnega zdravja v skupnosti

dr. Ines Kvaternik, NIJZ 6-7

Dnevni Center

Katja Brsa, vodja v dnevnem centru.....8

Kuharske delavnice.....9

Urejanje okolice, vrta in hišnih opravil.....10

Predavanja in delavnice 11

Aktivnosti skozi slike.....12 - 13

Terensko delo

Gordana Ovčina, vodja na terenu.....14 - 15

Sodelovanje med kliniko za infekcijske bolezni in vročinska stanja v Ljubljani ter Društvom Svít

Jasna Černoša, dr.med., prof.dr. Mojca Matičič, dr.med......16-17

Center za krepitev zdravja

Urška Bačar, mag.psih......18 - 19

Delo na centru za socialno delo z mladostniki, ki imajo težave s prepovedanimi drogami

Doroteja Rogelja, uni.dipl.soc.del......20-22

Delo z mladimi

dipl.soci.del.Andreja Pajenk.....23

DrogArt - testiranje drog

Marko Verdenik, drogArt.....24

Prostovoljstvo

.....25

Probacijska enota Koper

.....26

Evalvacija

Danilo Sinožič, 2023.....27

ZVEZA NVO

NA PODROČJU DROG IN ZASVOJENOSTI SE PREDSTAVI

Z drogami in zasvojenostjo se lahko srečamo v vseh porah družbenega življenja – doma, v šoli, službi, na ulici, med prijatelji, na zabavah, med revnimi in bogatimi, v politiki in parlamentu. Vsak izmed nas se je tako ali drugače srečal z drogami in različnimi oblikami zasvojenostmi. Ne gre niti za nov pojav, saj so se vse človeške civilizacije na svoj način soočale s pojavom substanc in njenih posledic.

Gre za izjemno kompleksen družbeni pojav, ki zahteva raznolike načine soočanja s to tematiko. Skozi čas so se razvili številni pristopi podpore in pomoči, ki na različne načine odgovarjajo na vprašanja, ki jih zastavlja to področje. V 90 letih prejšnjega stoletja in v začetku novega tisočletja so se pri nas začele pojavljati nevladne organizacije, ki so začele delovati na področju drog in zasvojenosti. Leta 1990 se je v Ljubljani ustanovilo društvo Stigma, od 1992 deluje Svit Koper, Društvo Projekt človek (1994), Ars Vitae (1998), DrogArt (1999), Društvo Zdrava pot (2003), Kralji ulice (2005),... Te in številne druge organizacije, so skozi čas razvile različne programe, ki iz svoje perspektive in na svoj način naslavljajo kompleksnost področja drog in zasvojenosti. Na grobo lahko programe delimo na preventivne, terapevtske in programe zmanjševanja škode.

Organizacije in programi se med seboj razlikujejo in vsi pristopi naslavljajo del te kompleksne zgodbe.

Tako je tudi prav, saj le z raznolikimi pristopi in glasovi lahko odgovarjamo na kompleksne izzive, ki jih prinaša to področje. Leta 2005 so se nevladne organizacije začele združevati v organizirano gibanje z željo po aktivnem poseganju v politiko na področju drog v naši državi. Ustanovljena je bila Zveza nevladnih organizacij na področju zmanjševanja škodljivih posledic drog. Ustanovni člani Zveze so bili Društvo Stigma, Združenje DrogArt in Društvo Zdrava pot. Danes se Zveza nosi ime Zveza nevladnih organizacij na področju drog in zasvojenosti in združuje 16 članic.

Andrej Miklavčič, podpredsednik Zveze

Namen Zveze je povezovati različne glasove nevladnih organizacij in si prizadevati za razvoj in spodbujanje aktivne politike na področju zdravstvene in socialne rehabilitacije ljudi, ki uporabljajo droge.

Zveza je od ustanovitve članica Komisije RS za droge, katere namen je usklajevati vladno politiko in ukrepe na področju drog in zasvojenosti.

V letu 2022 in 2023 smo bili aktivno vključeni v pripravo novega Nacionalnega programa na področju drog 2023–2030. Sodelovanje na političnem parketu je zahtevno, počasno in pogosto frustrirajoče.

Želimo si, da bi lahko hitreje uvajali nekatere sistemske spremembe, a ne moremo brez sodelovanja lokalnih skupnosti in države.

Pomemben del aktivnosti Zveze je usmerjen v razvijanje in uvajanje novih standardov in pristopov na področju obravnave uporabe drog in zasvojenosti. Že kar nekaj časa si Zveza in nekatere članice prizadevajo vzpostaviti varne sobe za uporabo drog.

V zadnjem obdobju so se v Novi Gorici in v Ljubljani zgodili pozitivni premiki, ki bi lahko končno privedli do odprtja programov, ki v tujini že desetletja kažejo pozitivne rezultate za uporabnike drog ter skupnosti, v katerih so ti programi umeščeni.

Poleg teh prizadevanj pa si Zveza prizadeva tudi za druge pozitivne premike na tem področju, kot je npr. Nalokson za domačo uporabo, zmanjševanje škode v zaporih in koncept »housing first« (primerno in varno nastanitev kot predpogoj za stabilizacijo in izboljšanje kakovosti človekovega življenja ter doseganje želenih sprememb).

Veliko pozornosti namenjamo organizaciji strokovnih srečanj in izobraževanj (Koncept zmanjševanja škode in kultura uživanja drog (2016), Še ena konferenca o uporabi drog med mladimi? (2017), Brezpogojna streha (2019), Slovenski nacionalni program na področju drog – včeraj in jutri. (2021), Krasni novi svet (2023)).

Andrej Miklavčič, podpredsednik Zveze

Povezujemo se z mednarodnimi strokovnjaki, organizacijami in mrežami s katerimi delimo primere dobrih praks in izkušenj, ter skušamo vplivati na politiko na regionalnem področju in na nivoju EU. Pomemben je tudi družaben vidik povezovanja strokovnjakov in strokovnjakinj s tega področja. Zveza NVO na področju drog in zasvojenosti se pri svojem delovanju srečuje z različnimi izzivi. Največja prepreka je prostovoljna osnova naše organizacije.

Vse delo v Zvezi je opravljeno prostovoljno, v času naših rednih zaposlitev ali v prostem času.

Zaradi tega kompleksnejši projekti pogosto predstavljajo izziv. V prihodnje si želimo, da bi Zvezo profesionalizirali in da bi zaposlitev omogočila nadgradnjo delovanja Zveze. Zveza se približuje 20 obletnici delovanja, kar bo prineslo priložnost za refleksijo opravljenega dela in razmislek o spremembah na področju drog in zasvojenosti, ki smo jim bili priča v tem obdobju.

Namen članka je predstaviti Zvezo, njen namen in aktivnosti s katerimi si prizadevamo izboljšati položaj uporabnikov drog, njihovih najbližjih, ter celotnih skupnosti, v katerih uporabniki drog ter abstinenti sobivajo.

Želimo jim omogočiti dostop do kvalitetnih in strokovnih programov podpore in pomoči. Več o naši organizaciji si lahko preberete na naši spletni strani zmanjsevanje-skode.si ali nam pišete na info@zmanjsevanje-skode.si

*Andrej Miklavčič,
podpredsednik Zveze*

BEG OD SEBE

V letošnjem letu, smo na dvodnevnem taboru Zveze NVO predlagali ideje, kako bi lahko lepše rekli nekomu, ki ima težave z zasvojenostjo od prepovedani drog, saj so besede kot odvisnik, zasvojenec, drogeraš, narkoman, ipd. navadno slabšalnega pomena. Meni se je v misli pripeljala beseda, **BEGOLJUB**. Zakaj? Ker beži, od odnosov, ljubezni, travm, čustev, iskrene komunikacije in predvsem od samega sebe. In ker ljubi, rešitev, ki jo je našel, da se lahko spopade s sabo, občutki krivde, zapuščenosti, manjvrednosti, sramu, nespoštovanja, ...

Večkrat se vprašam, v kakšnem svetu živimo, v kakšnem svetu živijo begoljubi in v kakšno prihodnost zremo kot družba. Vsi se zavedamo, da je življenje polno vzponov in padcev, da se spopadamo z različnimi ovirami na naši poti, da pa je najbolj pomembno kako smo naravnani in kako se odzivamo na posamezne izzive. Večkrat se ukvarjamo z drugimi, s tem kako bi moral delovati svet, s stvarmi na katere nimamo vpliva in pozabimo na glavnega akterja našega življenja, nas same. Našo odgovornost, stopnjo zavedanja in čustveno zrelost.

Ker smo že kot otroci bili seznanjeni z načinom ustroja tega sveta, prevzeli nekatera prepričanja in družinske vzorce, se prilagajali družbi, da bi nas sprejeli in nekako ves čas odraščanja iskali sebe, svoj jaz, se zavedam, da se včasih vsak izgubi na svoji poti. V svojih mislih, čustvih, v družbi, družini ter partnerstvu.

Težke zgodbe iz otroštva naših uporabnikov – zamere, nasilje, nezaupanje, vzgoja, nepovezanost staršev z otrokom, zasvojenost pri starših, odsotnost staršev, zdravega načina komuniciranja itd., nas popeljejo na pot raziskovanja življenjskega sveta vsakega posameznika in tistih temnih kotičkov, tudi nas samih. Pri svojem delu ugotavljam, da so se naši uporabniki vdali, v svojo usodo.

Namreč biti sam s sabo z občutki sramu, krivde, mislijo, kaj vse sem že zavozil v življenju, kje sem, kako izgledam, s porušeno socialno mrežo, morebiti brez doma, financ, delovne dobe, nedokončane šole, brez partnerja in zadovoljivosti pričakovanj staršev in družbe. uporabniki ne vidijo več svetle lučke na koncu tunela, sploh pa ne poti do te lučke.

Andreja Pajenk, društvo Svit, strokovna vodja

Potrebno bi bilo zavihati rokave in pričeti dobro kopati skozi ta tunel, da bi se luč zopet pojavila, luč moči in ljubezeni do sebe.

Kot socialna delavka sem delala že z različnimi skupinami ranljivih ljudi, katerim življenje ni prizaneslo. In nekatere zgodbe so takšne, da zarosijo oči. Vsekakor pa ugotavljam, da se je vsak od nas rodil kot nepopisan list papirja, na katerega pišemo svojo zgodbo. Vsak dan si izberemo, kakšne barve bomo prelili na papir, črno ali mavrične. In vsak dan z odgovornostjo do sebe, sprejemamo odločitve. Včasih tudi takšne, ki niso v naš prid.

Vedno, mi je bilo mar za ljudi, za vsakega begoljuba, za vse, ki potrebujejo pomoč. Pa vendar sem ugotovila, da kljub temu, če podaš roko, kadar se kdo sooča z izzivom ali da bi prišel čez tunel, do svetle lučke, ni nujno, da bo sprejeta.

Skozi oči uporabnikov opažam, da se svet spreminja. Postaja zahtevnejši. Ljudje so v poplavi vseh informacij, stresnega načina življenja, zahtev družbe po pokornosti, hitrih prilagoditvah, finančne neenakosti in digitalizaciji odnosov, še bolj izgubljeni kot prej. Vsekakor je to alarm. Poseg po instant rešitvah se večja, tudi konzumiranje droge, ki pa se kaj hitro lahko nevede spremeni v zasvojenost.

In tako iz rešitve, nastane problem. Vsekakor se bo potrebno tudi v bodoče ukvarjati s to pomembno temo. Zasvojenost je namreč ječa, iz katere je težko priti. Pa naj bo to zasvojenost s cigareti, sladkorjem, pornografijo, telefonom, igrami na srečo, alkoholom ali drogo. Ali bomo sprejeli pomoč, ko nam jo bo nekdo ponudil in tako stopili ven iz svoje ujetosti pa je vprašanje za vsakega od nas.

Življenje lahko torej vidimo, kot platno za učenje, ali ladjo, ki tone.

Bomo v tem novem svetu begoljubi ali samoljubi?

*Andreja Pajenk,
strokovna vodja*

Z IZVAJANJEM PROGRAMA ZMANJŠEVANJE ŠKODE REŠUJEMO ŽIVLJENJA IN SKRBIMO ZA VAROVANJE JAVNEGA ZDRAVJA V SKUPNOSTI

Nacionalni inštitut za javno zdravje v okviru koordinacije nacionalne mreže socialno varstvenih programov zmanjševanja škode na področju drog in brezdomstva oskrbuje programe, ki izvajajo storitev zamenjave pribora za uporabo drog, s sterilnim priborom za uporabo drog in skrbi za odvoz infektivnih odpadkov ter spremlja situacijo na področju problematične uporabe drog in ocenjuje dostopnost do programov zmanjševanja škode. Društvo Svit Koper je vključeno v koordinacijo programov pomoči na področju zmanjševanja škode in že vrsto let izvaja storitev zamenjave sterilnega pribora za injiciranje drog, s čimer prispeva k preprečevanju okužb z nalezljivimi boleznimi in drugih okužb, tako med aktivnimi uporabniki prepovedanih drog kakor tudi v splošni populaciji.

Ob tem aktivno sodeluje z NIJZ OE Koper in se vključuje tako v koordinacijo omenjene mreže kot tudi v koordinacijo Sistema za zgodnje opozarjanje na pojav novih psihoaktivnih snovi, redno poroča o situaciji na terenu ter tako doprinese k hitremu in učinkovitemu odzivanju na potrebe uporabnikov drog in skupnosti, ki jih narekujejo spremenjeni trendi na področju drog.

Z izvajanjem programa »Delo z uporabniki prepovedanih drog in njihovimi svojci« Društvo Svit naslavlja potrebe aktivnih uporabnikov prepovedanih drog in njihovih svojcev ter drugih prebivalcev lokalne skupnosti. S svojim delovanjem prispeva k zmanjševanju tveganih vedenj, ki so povezana z uporabo prepovedanih drog kot tudi k varovanju javnega zdravja v Obalno-kraški regiji.

S svojim delovanjem prispeva k zmanjševanju tveganih vedenj, ki so povezana z uporabo prepovedanih drog kot tudi k varovanju javnega zdravja v Obalno-kraški regiji. Društvo izvaja program dnevnega centra in terenskega dela.

Terensko delo z mobilno enoto se odvija na različnih lokacijah v Kopru, Izoli in Piranu. Programi društva so namenjeni aktivnim uporabnikom prepovedanih drog, njihovim svojcem, uporabnikom, ki so zaključili različne programe obravnave (detoksikacija, komune, terapevtske skupnosti), osebam, ki želijo informacije v zvezi drogami, aidsom, HCV, osebam, ki z drogami eksperimentirajo ali jih uporabljajo rekreativno ter laični in strokovni javnosti. Uporabnikom drog omogočajo svetovanje, pripomorejo k urejanju njihove zasvojenosti, socialne izključenosti ter k zmanjševanju zdravstvenih in socialnih posledic, ki so posredno ali neposredno povezane z uporabo drog.

Ob tem velja poudariti, da je Društvo Svit, prva socialno varstvena organizacija na področju zmanjševanja škode, ki je pričela izvajati brezplačne prevoze uporabnikov na zdravljenje hepatitisa C na Kliniko za infekcijske bolezni in vročinska stanja pri UKC Ljubljana, kar je prepoznano kot primer dobre prakse na nacionalni ravni.

Še posebej pa velja izpostaviti delo društva v obdobju epidemije Covid-19. Kljub zaprtju dnevnega centra v začetku leta 2020, je društvo okrepilo in povečalo obseg terenskega dela in poleg nemotenega izvajanja storitve zamenjave sterilnega pribora, zasvojenim osebam dostavljalo tudi substitucijsko terapijo, brezdomnim osebam pa pakete hrane. V obdobju po epidemiji so se v društvu Svit soočali s številnimi izzivi in izgubami ter tveganjem po prenehanju izvajanja programa, kar bi bila velika izguba tako za uporabnike drog v regiji kot za celotno lokalno skupnost.

Z vztrajnostjo so tudi ta izziv uspešno premostili. Tudi v prihodnje si bo potrebno prizadevati za kontinuirano izvajanje obstoječih programov in stabilno financiranje ter nadgradnjo z varno sobo za uporabo drog in zavetiščem za brezdomne uporabnike drog. Številne študije namreč kažejo, da omenjeni programi, zmanjšujejo delež prenosa okužb z nalezljivimi boleznimi in konflikt med uporabniki in lokalno skupnostjo in ne vplivajo na povečanje števila uporabnikov drog. Gre za stroškovno učinkovite pristope, ki na dolgi rok prinašajo manj stroškov za zdravstveno oskrbo in pomagajo osebam, ki imajo težave z drogami k hitrejšemu vključevanju v programe zdravstvene oskrbe in obravnave zasvojenosti. Hkrati pa ni nobenih dokazov o negativnih učinkih teh ukrepov

Dr. Ines Kvaternik
Nacionalni inštitut za javno zdravje

DNEVNI CENTER

V dnevnem centru so uporabnikom programa namenjene dejavnosti za aktivno reševanje trenutne socialne problematike posameznika, dejavnosti namenjene pridobivanju in ohranjanju različnih socialnih in drugih spretnosti ter veščin, pomembnih z vidika socialnega vključevanja, dejavnosti za aktivno preživljanje prostega časa v okviru vsakodnevnih delavnic, neformalno druženje, skupine za samopomoč in navezovanje stikov med uporabniki in strokovnimi sodelavci.

Uporabnikom programa nudimo podporo in pomoč pri urejanju različne dokumentacije, izvajamo individualne pogovore ali pogovore v skupini oz. z družinskimi člani. Vse te dejavnosti predstavljajo pomembno podlago pri načrtovanju urejanja osebnih problematik oz. pri vključevanju v druge programe pomoči. V okviru dejavnosti dnevnega centra uporabnikom nudimo možnost uporabe računalnikov in vključevanja v programe računalniškega opismenjevanja ter projekcije dokumentarnih in informativno-izobraževalnih vsebin tako s področja drog in odvisnosti, kot drugih vsebin.

V sklopu dnevnega centra so planirane tudi športne aktivnosti in drugi družabni dogodki. S pomočjo donatorjev, uporabnikom zagotavljamo vsakodnevno prehrano (pekovski izdelki) in osvežilne napitke. V prostorih dnevnega centra poteka tudi informiranje in ozaveščanje uporabnikov ter izamenjava sterilnih materialov s ciljem varnejše uporabe drog, v skladu s paradigmo zmanjševanja škode.

V skladu s paradigmo zmanjševanja škode predstavlja izmenjava igel in sterilnega pribora eno izmed osnov programa in je pomembna z zdravstvenega vidika zaradi preprečevanja okužb z virusom HIV in z virusi hepatitisa, zlasti HCV. Izmenjava igel omogoča dostop do največjega števila uporabnikov prepovedanih drog, ki so sicer skriti za ostale programe pomoči in predstavlja izhodišče za delovanje ostalih programov v sklopu dnevnega centra in terena. S tem je posredno omogočeno premagovanje socialne izključenosti uporabnikov drog.

KUHARSKE DELAVNICE

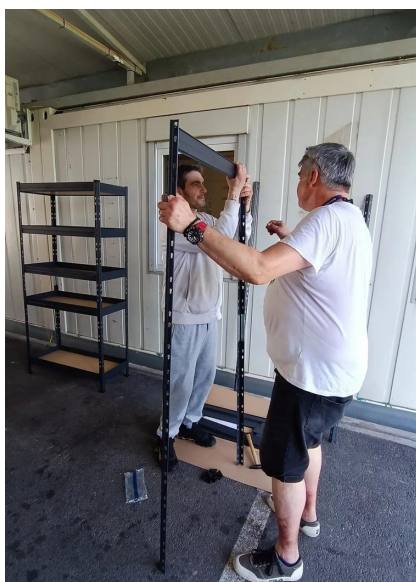

**GOVEJI
GOLAŽ**

- 1 kg govedine (bočnik)
- 1 kg čebule
- 4 strokov česna
- 0,5 dl olja
- 40 g paradižnikove mezge
- 30 g mlete rdeče paprike
- 2 dl vode
- 2 lovorjeva lista
- 1 žlička soli
- 2 ščepca mletega popra

UREJANJE OKOLICE, VRTA IN HIŠNIH OPRAVIL

PREDAVANJA IN DELAVNICE

MITJA DUH

Trboveljčan Mitja Duh je nekdanji odvisnik od trdih drog, danes pa ekstremni športnik in humanitariec.

V novembru je predstavil svojo zgodbo o trdih in neizprosnih padcih v začaran krog drog, mučnih bojih s psihozami za zidovi zapora na Dobu ter nepredstavljivih junaških povratkih v svet živih ter težavnim povratkom v normalno življenje in boljše dni.

"Nekdanji odvisnik, ki se je vrnil v življenje. Tudi po zaslugi športa."

"Večkrat sem poskusil prenehati, a mi ni uspelo. To so bili poskusi podobni utapljučemu se, ki se z eno roko še drži za čoln. Pri zadnjem poskusu pa čolna ni bilo več. Šel sem na vse ali nič, sicer bi postal duševna razvalina. Bil sem brez energije. Težko opišem to stanje. Kot bi v tvojo duševnost prišel demon, zelo močna sila, ki ti nadzoruje um, misli, črpa vso energijo."

ANDREJ PEŠEC

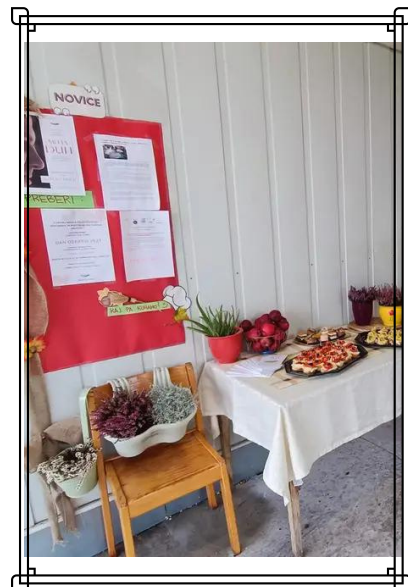
Andrej Pešec je strokovni sodelavec preko 300 zavodov, šol, društev, mladinskih organizacij, knjižnic in podjetij v Sloveniji ter na tujem. Napisal je tudi štiri knjige, ki so že prevedene tudi v nekaj tujih jezikov. Po izobrazbi je univ. dipl. pol. (mednarodni odnosi), že preko 10 let pa deluje kot celostni psiholog, pedagog in trener.

Vodil je že preko 3000 predavanj, webinarjev in izobraževanj, za katere so značilni nenavadni praktični primeri, sinteza sodobnih celostnih znanj, leadershipa in motivacijske filozofije ter zanimive zgodbe iz vsakdanjega življenja.

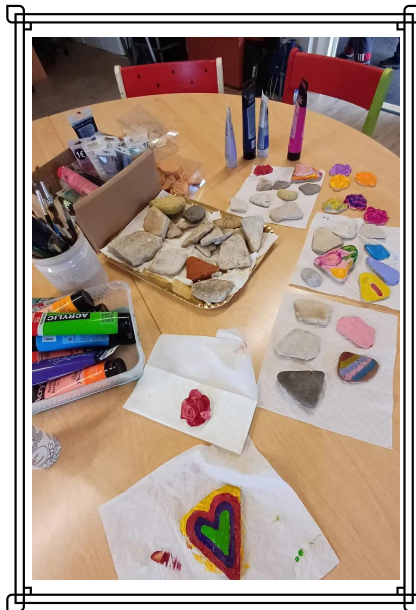
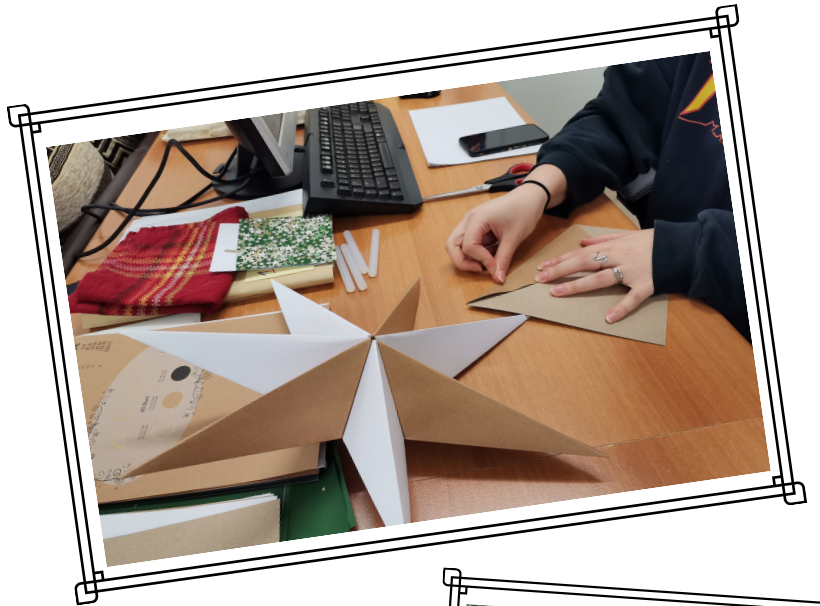
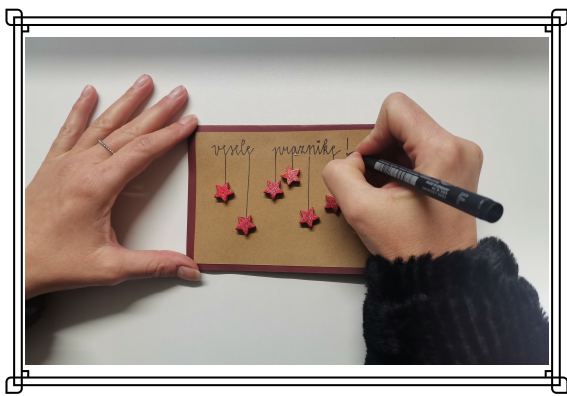

AKTIVNOSTI SKOZI SLIKE

TERENSKO DELO

Program je bil zasnovan s ciljem pokrivanja potreb skrite populacije uporabnikov prepovedanih drog, ki še niso vključeni v programe obravnave. Pristop terenskega dela omogoča večjo dostopnost in odzivnost pri prepoznavanju in reševanju problematik, s katerimi se sooča ciljna populacija.

Terensko delo izvajamo v štirih istrskih občinah in na območju Krasa s pomočjo dveh terenskih vozil. Dejavnost programa vključuje izmenjavo injekcij in razdeljevanje ostalega sterilnega pribora za uporabo drog.

Uporabnikom delimo tudi zabojnike za zbiranje rabljenih igel, ki jih vrnejo v program, društvo pa s pomočjo zunanjega izvajalca poskrbi za njihovo uničenje. Dejavnost programa obenem ozavešča o odgovornem ravnanju z uporabljenim materialom za injiciranje.

Z deljenjem sterilnega pribora za injiciranje delujemo v smeri omejevanja nalezljivih bolezni, zlasti hepatitisa in HIV-a.

V okviru prakse nizkopražnega dela z uporabniki drog predstavlja program zamenjave igel osnovno izhodišče vsem ostalim pristopom v okviru zmanjševanja škode.

Gordana Ovčina, strok. vodja na terenu

Olajšan dostop do sterilnega pribora je pomemben zaradi preventivnih razlogov preprečevanja okužb in omogoča dostop do števila uporabnikov in uporabnic drog, ki ostalim službam ostajajo skriti. Posredno je s tem omogočeno tudi premagovanje socialne izključenosti uporabnikov drog.

Za izmenjavo sterilnega materiala so v popoldanskem času in med vikendom na razpolago tudi prostovoljci. Gre se za tako imenovano sekundarno izmenjavo.

Urnik na terenu velja od 8:00 do 14:00 ure , oziroma po dogovoru glede na potrebe uporabnikov

Dan

Ponedeljek
Torek
Sreda
Četrtek
Petek

Lokacija

Ankaran, Koper
po dogovoru
Izola, Piran
po dogovoru
Izola, Piran

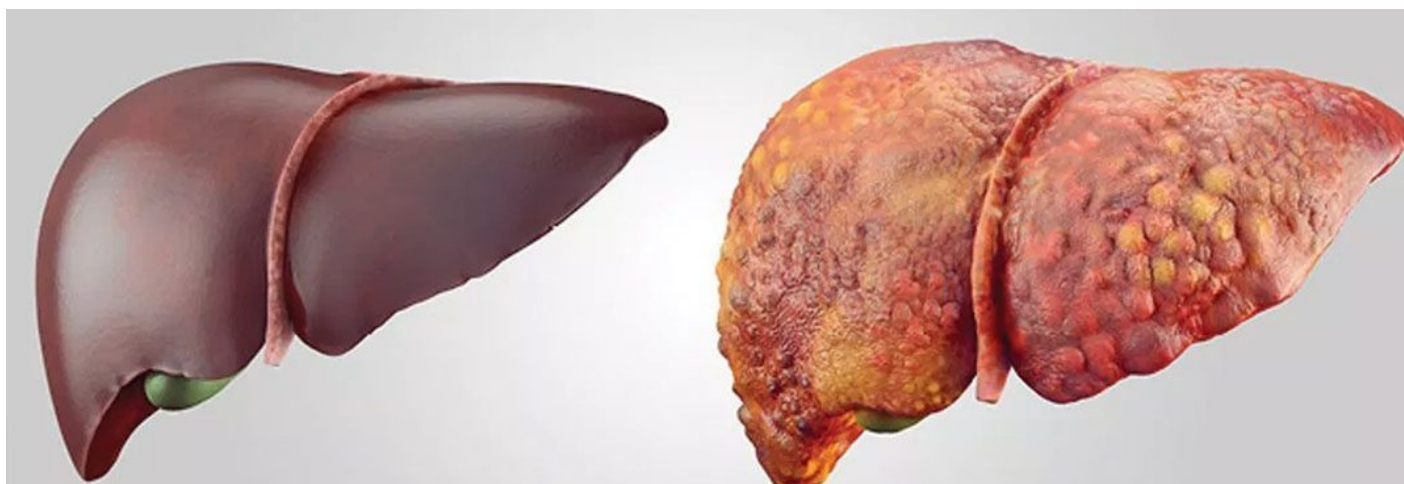

Terensko vozilo nudi varen prostor za pogovore z uporabniki, vzpostavljanje stikov, motiviranje za vključevanje v ostale dejavnosti društva ter ostale programe obravnave in omogoča zbiranje podatkov glede trendov uporabe drog.

SODELOVANJE MED KLINIKO ZA INFEKCIJSKE BOLEZNI IN VROČINSKA STANJA V LJUBLJANI TER DRUŠTVOM SVIT

Kronična okužba z virusom hepatitisa C je eden izmed glavnih vzrokov kroničnega hepatitisa, ciroze, jetrnoceličnega raka in presaditve jeter v razvitih državah. Do same okužbe lahko pride predvsem ob izpostavljenosti okuženi krvi, do katere lahko pride ob souporabi igel, brizg in drugega pribora za injiciranje ter njuhanje drog in s tveganimi spolnimi odnosi. Sam potek bolezni je dolgotrajen in brezsimptomen, okuženi pa velikokrat poiščejo pomoč šele po več letih ali desetletjih, ko pride do življenje ogrožajočih zapletov in nepopravljive poškodbe jeter.

Včasih je bilo zdravljenje okužbe z virusom hepatitisa C dolgotrajno, pri zdravljenju pa so bili prisotni številni stranski učinki. S pričetkom uporabe novejših, visoko učinkovitih ter varnih neposredno delujočih protivirusnih zdravil pa je postalo zdravljenje hepatitisa C enostavno, hitro in uspešno, s tem pa je hepatitis C postal prva kronična virusna bolezen, ki je ozdravljiva.

Kljub velikemu napredku v samem zdravljenju hepatitisa C, pa oddaljenost ambulate za zdravljenje hepatitisa C, stroški prevoza in nepredvidljiv življenjski slog velikokrat predstavljajo precejšnjo oviro bolnikom, ki si želijo ozdravitve. Zato že od leta 2017 poteka sodelovanje med društvom Svit Koper ter Klinikom za Infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana s ciljem izboljšanja obravnave ter zdravljenja oseb, ki si injicirajo droge in so del nizkopražnih programov

V sklopu tega sodelovanja je bolnikom s hepatitisom C na Kliniki za infekcijske bolezni in vročinska stanja na voljo zdravnik, ki izvaja testiranje, oceno jetrne bolezni ter zdravljenje hepatitisa C in je članom društva ves čas dosegljiv v primeru kakršnihkoli težav ali vprašanj.

Društvo Svit Koper pa organizira reden brezplačen prevoz na zdravniške preglede, pomoč pri naročanju na potrebne preiskave pred uvedbo zdravljenja hepatitisa C (npr. ultrazvočna preiskava trebuha) ter prevzemanjem zdravil v lekarni, hkrati pa nudijo njihovim članom tudi čustveno podporo ter spodbudo tekom celotnega procesa obravnave hepatitisa C. Od leta 2017 do decembra 2022 je bilo v sklopu organiziranega prevoza iz društva Svit na Kliniki za Infekcijske bolezni in vročinska stanja obravnavanih 51 oskrbovancev.

Vsi so bili testirani na protitelesa anti-HCV in kar pri 49/51 (96,1%) so bila protitelesa anti-HCV pozitivna. Od teh jih je 41/49 (83,7%) imelo potrjeno aktualno okužbo, saj so bili HCV RNK pozitivni, 36/40 (87,8%) HCV RNK pozitivnih pa je pričelo z zdravljenjem hepatitisa C. 32/34 (88,9%) je zdravljenje uspešno dokončalo, po zaključku zdravljenja pa se jih je 6/32 (18,6%) ponovno okužilo z virusom hepatitisa C.

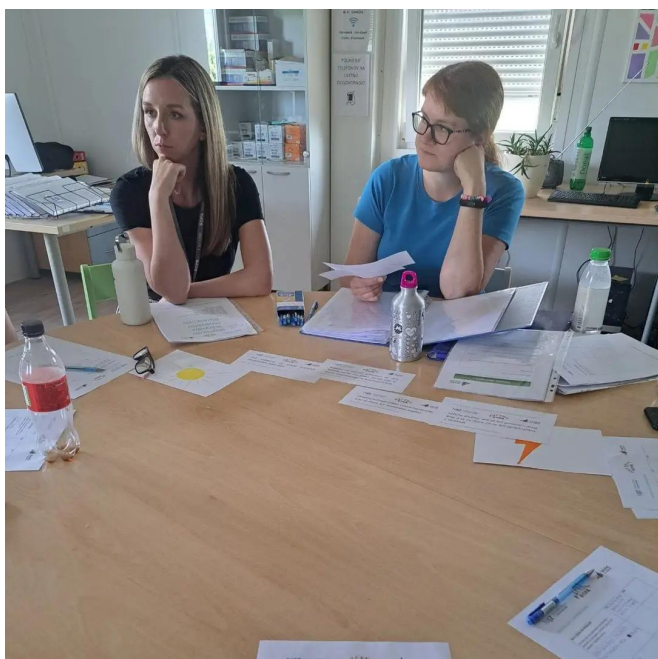
Zahvaljujoč društvu Svit smo torej na Infekcijski kliniki v Ljubljani spoznali ter uspešno pozdravili številne obiskovalce društva in verjamemo, da bomo z njihovo pomočjo še naprej lahko nudili pomoč, svetovanje, testiranje ter obravnavo hepatitisa vsem, ki si bodo to želeli.

*Jasna Černoša, dr. med.,
prof. dr. Mojca Matičič, dr.med.*

CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA IZOLA

Centri za krepitev zdravja (CKZ) so samostojne enote znotraj zdravstvenih domov, ki na primarni ravni zdravstvenega varstva zagotavljajo dejavnosti promocije zdravja in preventive za otroke, mladostnike in odrasle. Tim CKZ sestavljajo medicinska sestra, dietetik, kineziolog, fizioterapevt in psiholog, ki izvajajo strukturirane in standardizirane zdravstvenovzgojne, psihoedukativne obravnave in individualna svetovanja ter aktivnosti krepitev zdravja v lokalnih skupnostih. Skoraj vsak zdravstveni dom v Sloveniji že ima svoj CKZ. Kjer pa CKZ-jev še ni, delujejo Zdravstveno vzgojni centri (ZVC). V bližnji prihodnosti se bodo vsi ZVC-ji preoblikovali v CKZ.

Sama sem zaposlena kot psihologinja v Centru za krepitev zdravja v zdravstvenem domu Izola. Moje delo je zelo dinamično in raznoliko. Izvajam individualne posvete, ki so namenjeni predvsem krepitevi duševnega zdravja. Naše delo je preventivno, zato ne izvajam psihoterapije in tudi ne diagnostike. Otrokom, mladostnikom in odraslim sem na voljo za razbremenilni pogovor, psihoedukacijo in usmerjanje naprej – bodisi osebe usmerim na psihoedukativne delavnice, bodisi jim svetujem glede primerne specialistične obravnave.

Izvajam tudi različne delavnice, ki so krite iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in so namenjene osebam starejšim od 19 let. Te delavnice so: Tehnike sproščanja, Spoprijemanje s stresom, Zdravi odnosi, Podpora pri spoprijemanju z depresijo, Podpora pri spoprijemanju s tesnobo in skupinsko ter individualno svetovanje za opuščanje kajenja.

Veliko pa sodelujem tudi z lokalno skupnostjo, kjer organiziramo predavanja in delavnice, glede na interes posamezne organizacije.

Proti koncu poletja sem zaradi težjega usklajevanja urnikov sama nadaljevala z izvajanjem delavnic. Avgustovsko srečanje smo namenili samopodobi in izvedli veliko vaj za krepitev samopodobe. Ena izmed vaj se mi je posebej vtisnila v spomin, saj smo si med seboj razdelili liste z imeni in drug drugemu zapisali nekaj pozitivnih lastnosti. Nato pa je vsak prebral svoj list in na takšen način krepil svojo samopodobo.

Ena izmed vaj se mi je posebej vtisnila v spomin, saj smo si med seboj razdelili liste z imeni in drug drugemu zapisali nekaj pozitivnih lastnosti. Nato pa je vsak prebral svoj list in na takšen način krepil svojo samopodobo. Na naslednjem srečanju smo se dotaknili higijene spanja in razvili zanimivo debato. V jesensko zimskem času smo izvedli delavnico "Spoprijemanje s stresom", ki je potekala v obliki štirih srečanj. V letu 2024 bo čas za nove delavnice, ki jih z veseljem prilagajam interesu uporabnikov društva. Se že veselim nadaljnjega sodelovanja.

V društvu Svit sem že v času študija delala kot prostovoljka, letos pa smo z društvom ponovno obudili vezi in začeli aktivno sodelovati v sklopu aktivnosti v lokalni skupnosti. Skupaj s psihologinjo iz ZVC Koper Karin Grgurič, mag. psih. sva v društvu Svit izvedle pet srečanj. Prvič smo se srečali aprila, ko smo se predvsem spoznavali in dokaj hitro razvili dolgo debato. Nadaljevali smo z delavnico Zdravi odnosi, ki je potekala v obliki štirih srečanj, ki so trajala 2 uri. Tekom delavnice smo se pogovarjali o medosebnih odnosih in razmišljali o svoji socialni mreži, iskali smo načine, kako izboljšati svoje počutje, učili smo se postaviti zase na takšen način, da ne prizadenemo drugih, poskušali smo razlikovati med skrbmi in problemi ter se naučiti konstruktivnega reševanja problemov.

Urška Bačar, mag. psih.

DELO NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO Z MLADOSTNIKI, KI IMAJO TEŽAVE S PREPOVEDANIMI DROGAMI

Centri za socialno delo (v nadaljevanju CSD) so osrednja strokovna institucija na področju socialnega varstva. Strokovni delavci na CSD-jih zagotavljamo različne oblike pomoči vsakomur, ki se znajde v življenjski stiski in potrebuje strokovno pomoč.

Zaposlena sem na Centru za socialno delo Južna Primorska, enota Koper, in sicer na področju obravnave otrok in mladostnikov. Področje dela obsega tako otroke in mladostnike, pri katerih so prisotne težave v odraščanju, osebne stiske ali gre pri otroku ali mladostniku za izrazito vedenjsko problematiko, zaradi katere je v nadaljevanju potreben umik iz domačega okolja in namestitvev v strokovni center.

Obravnavamo pa tudi mladoletnike v predkazenskem in kazenskem postopku ter mladoletne osebe, ki so obravnavane v prekrškovnih postopkih.
Prav tako izvajamo in spremljamo ukrepe, ki jih po kazenski zakonodaji izreče pristojno sodišče mladoletniku.

DELO NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO Z MLADOSTNIKI, KI IMAJO TEŽAVE S PREPOVEDANIMI DROGAMI

Delo z mladimi je posebej zanimivo in polno izzivov, ker je adolescence obdobje, v kateri mladi preizkušajo nove pristope, različne vloge in vedenja. Nekateri mladostniki izberejo tvegano vedenje, ki je samo prehodna in eksperimentalna faza, za druge pa je to začetek težav, ki jih bodo spremljale v odraslosti. Obdobje mladostništva je obdobje razvojnih sprememb, tako socialnih kot bioloških. V tem obdobju poteka tudi intenziven razvoj možganov, kar vpliva na spremembe v mladostnikovem mišljenju in odločanju. Pri mladostniku je čustvena komponenta zelo intenzivna, odločitve pogosto sprejmejo na osnovi tega, kako se v danem trenutku počutijo ali v kakšni družbi se nahajajo, namesto na osnovi razumske presoje. Tudi zaradi teh razvojnih značilnosti so posebej ranljivi za različna tvegana vedenja, med njimi tudi za uporabo psihoaktivnih substanc (v nadaljevanju PAS). Uporaba drog med mladimi je že nekaj let v porastu in strokovni delavci, ki delamo z mladimi, ugotavljamo, da se je po obdobju epidemije Covida-19 stanje še nekoliko poslabšalo.

Na problematiko drog, predvsem rabo konoplje, opozarjajo tudi v slovenskih šolah. Dostopnost je eden izmed ključnih dejavnikov, ki vpliva na razširjenost uporabe konoplje pri mladostnikih. Večina mladostnikov, ki ima težave z uporabo drog, izhaja iz družin, v katerih prevladujejo neurejenih odnosi in kjer mladostnik nima zadostne čustvene podpore.

Mladostniki večkrat povejo, da ***PAS** (predvsem konopljo) uporabljajo za pomiritev duševnih težav, kot so anksioznost, negotovost in depresija. Vendar pa so ravno zaradi uporabe konoplje najpogostejše škodljive posledice prav tesnoba, panika in povečano tveganje za razvoj različnih težav v duševnem zdravju (kot so depresija, samomorilne misli in psihoza) in pa seveda zasvojenost.

*PAS (psihoaktivne substance)

Pri svojem delu se srečujemo z mnogimi izzivi pri izvajanju javnih pooblastil in nalog, saj beležimo porast števila otrok in mladostnikov, ki se srečujejo s težavami na področju duševnega zdravja. Velika težava pa je slaba dostopnost do obravnave in dolge čakalne dobe v sistemih pomoči, težave otrok in mladostnikov pa so intenzivnejše, večje in dlje trajajoče (med otroci in mladostniki je veliko agresivnosti, opozicionalnosti, impulzivnosti).

Poseben izziv je obravnava mladostnikov, kjer gre za kombinacijo motenj, eksperimentiranje s PAS ali že zasvojenost. Taki mladostniki večkrat begajo od doma, zapletejo se v kazniva dejanja ali delajo prekrške, odklanjajo pomoč in niso motivirani za spremembe ter zavračajo sodelovanje s CSD, starši pa so vzgojno popolnoma nemočni.

Namen obravnave na CSD je zaščita otroka ali mladostnika, poleg tega pa je pomembna pomoč pri prepoznavanju in reševanju težav, razvijanje osebne odgovornosti pri mladostniku, socializacija, preventiva in prevzgoja, ko obravnavamo mladoletne storilce kaznivih dejanj ter aktivno reševanje težav. Za uspešno obravnavo je ključnega pomena delo z družino, saj mladostniki potrebujejo dobro povezavo s staršema. Starši bi morali biti aktivno vključeni v življenje mladostnika, postavljati bi mu morali ustrezne meje in norme vedenja. Pri tem je zelo pomemben tudi odnos družine do alkohola in prepovedanih drog. V kolikor imajo starši težave z uporabo drog in alkohola, je to lahko dejavnik tveganja, ki močno vpliva na mladostnika.

Kot strokovna delavka na CSD se pri delu z mladostnikom in njegovo družino zavzemam za to, da soustvarjamo in oblikujemo rešitev. Zelo pomembno je, da z družino vzpostavimo delovni odnos, v središču katarega sta dialog in sodelovanje. Skupaj iščemo točke moči, osebne resurse udeleženih, notranje vire posameznikov, na podlagi katerih bo možna in sprejemljiva rešitev za vsakega.

Mladostniki, ki imajo težave s prepovedanimi drogami, imajo največkrat pretrgan odnos s staršema, pri katerih je veliko nezaupanja in obupa. Mladostniki pa ravno v tem obdobju potrebujejo ob sebi odraslo in odgovorno osebo, ki jih sprejema, spoštuje in razume, tudi če nimajo istega mnenja. Večkrat je ta oseba prav strokovni delavec na CSD, ki takemu mladostniku, ki je ogrožujoče povezan z drogo, ponudi prav to: novo izkušnjo. Strokovni delavec je največkrat tudi vezni člen med mladoletnikom, starši, šolo, drugimi strokovnjaki iz zdravstvenih služb, iz nevladnih organizacij in društev ter redno sodeluje s sodiščem in tožilstvom.

Doroteja Rogelja Majerič, univ.dipl.soc.del.

DELO Z MLADIMI – DRUŠTVO SVIT

Uporaba prepovedanih drog narašča predvsem med mladimi. Gre za skrito populacijo uporabnikov, ki nimajo popolnih informacij glede tveganj, ki jih prinaša uporaba prepovedanih drog. Večina jih nikoli ni poiskala pomoč v nobeni instituciji, ki se ukvarja s problematiko zasvojenosti na tem področju. V letošnjem letu nas kontaktira vse več mladih, njihovih staršev in celo starih staršev, ki prosijo za informacije in pomoč zaradi uporabe prepovedanih drog in posledic, do katerih prihaja zaradi tega.

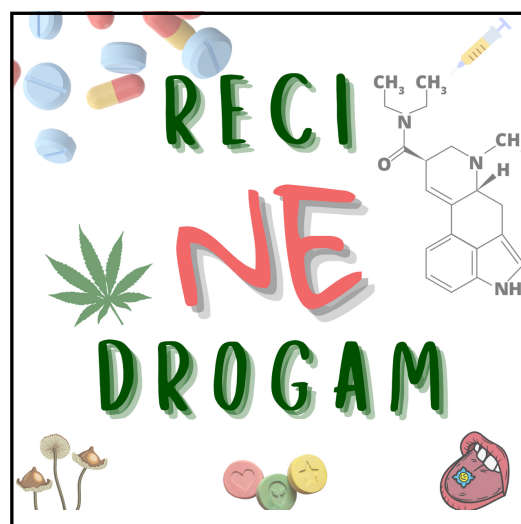
Zaradi ugotavljanja potreb iz okolja, smo skupaj z Mestno občino Koper, kot pobudnikom in financerjem ter v sodelovanju z Društvom Projekt človek začeli z izvajanjem programa Terensko ulično delo in svetovanje Svit Koper. Namenjen je mladim uporabnikom prepovedanih drog in vsem, ki želijo izvedeti več o uporabi drog in možnostmi za pomoč ter zdravljenje od zasvojenosti.

Pomagamo lahko na več načinov in sicer:

- s svetovanjem pri zmanjševanju uporabe drog, zdravljenju in resocializaciji ter morebitni napotitvi v druge oblike pomoči,
- z informiranjem,
- motiviranjem za zdrave odločitve in čustveno kontrolo ter usmerjanju k zdravemu preživljanju prostega časa in razvijanju socialnih veščin,
- svetujemo lahko tudi pri reševanju vedenjske, emocionalne in socialne stiske, usmerimo lahko v programe zdravljenja odvisnosti od prepovedanih drog v primeru, kadar precenimo, da nekdo potrebuje dodatno strokovno pomoč, želimo si prispevati tudi k zmanjšanju dejavnikov tveganja za uporabo prepovedanih drog.

Naše delo zajema tudi delo na terenu. Študentje in prostovoljci društva pod mentorstvom zaposlenih, v sklopu terenskega dela, obiskujemo mesta na katerih se zadržujejo mladi. Predstavljamo jim program, zbiramo informacije glede uporabe prepovedanih drog ter jih povabimo, da se obrnejo na zaposlene v društvu v primeru težav z drogo ali morebitno zasvojenostjo.

Osebno svetovanje nudimo ob sredah, od 15.00 do 17.00 ure (po predhodnem dogovoru), v prostorih Društva Svit Koper.

DROGART – TESTIRANJE DROG

Uporaba prepovedanih drog predstavlja raznovrstna tveganja, ki lahko vodijo v zdravstvene, duševne ali socialne težave in potrebo po zdravstveni ali psihosocialni obravnavi. Kljub zakonskemu poskusu omejitve dostopnosti drog, je uporaba drog še vedno trajajoč pojav, ki zaradi zakonodaje ustvarja črn trg drog. V psihoaktivnih snoveh, kupljenih na črnem trgu pa tudi preko spleta, se pogosto nahajajo neželene primesi, kot je npr. Levamisol v kokainu. Možno je tudi, da kupljena snov ni tisto, kar pričakuješ ali pa se na trgu pojavijo produkti z visoko vsebnostjo psihoaktivne snovi, npr. ekstazi z več kot 200mg MDMA.

To pomeni drugačne učinke in tveganja ter večjo možnost zastrupitve ali predoziranja.

Med različnimi strategijami zmanjševanja škode, ki se odzivajo na tveganja, povezana z uporabo prepovedanih substanc, so nekatere Evropske države vključno s Slovenijo implementirale storitev testiranja drog. Storitev je sestavljena iz kemične analize vzorca ter interpretacija rezultatov analize uporabniku z namenom zmanjšati izpostavljenost tveganjem uživanja testirane droge. Poleg tega storitev testiranja drog, ob oddaji vzorcev omogoča uporabniku pridobiti tudi specifične informacije o drogah in zmanjševanju škode ter svetovanju.

V Sloveniji je testiranje drog del sistema za zgodnje opozarjanje na pojav novih psihoaktivnih snovi (EWS). Ob zaznanem zdravstvenem tveganju analiziranega vzorca, se v sistem pošlje opozorilo, ki služi zmanjšanju zdravstvenih tveganj njegove potencialne uporabe v skupnosti. Od leta 2018 kemične analize psihoaktivnih snovi izvaja Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ki ima na voljo najnaprednejše metode za kvalitativno in kvantitativno analizo, kot so HPLC-DAD, FTIR, in GC-MS. Sprejem vzorcev se izvaja v več organizacijah po Sloveniji, med drugim tudi v društvu Svit Koper, kamor se lahko vzorec za namen testiranja odda anonimno in brezplačno vsak delavnik med 7.30 in 13.30 uro.

Od začetka testiranja v letu 2018, je sprejemna točka v društvu Svit Koper, skupno sprejela 44 vzorcev psihoaktivnih snovi za namen laboratorijske analize. Med temi se najpogosteje pojavljajo vzorci MDMA, LSD, kokaina, kanabisa, amfetamina in heroina. Poleg omenjenih so se pojavili tudi posamični vzorci novih psihoaktivnih snovi, kot so 3-MeO-PCP, fenibut, modafinil in 1cP-LSD.

Marko verdenik, DrogART

SODELOVANJE DRUŠTVA SVIT S PROSTOVOLJSKO PISARNO KOPER

Prostovoljska pisarna Koper, ki jo je ustanovila Slovenska filantropija v sodelovanju z Mestno občino Koper, nudi podporo organizacijam pri razvoju in promociji prostovoljstva. V tem smislu smo povezani tudi z Društvom Svit, s katerim smo vzpostavili vzajemen odnos. Med organizacijama poteka redna komunikacija, pri čemer je pomembno dejstvo, da smo dovzetni za potrebe in specifikke Svitovih uporabnikov. V društvu Svit stremijo k temu, da svoje uporabnike vključujejo v prostovoljska dela ter jih na ta način aktivirajo.

Eden izmed načinov splošne aktivacije je tudi udeležba uporabnikov na uvodnih usposabljanjih za prostovoljce, ki za uporabnike predstavlja tudi možnost aktivnega vključevanja v javno dogajanje. Uporabniki ob tem pridobijo novo znanje in občutek, da so aktivni člani v družbi.

Barbara Kocjančič,
koordinatorka Prostovoljske pisarne Koper

PROSTOVOLJCI PRAVIJO...

"Prostovoljstvo predstavlja eno izmed najdragocenejših in neizmerljivo pomembnih vrednot v družbi. Gre za dejanje, kjer se posameznik ali skupina odloči, da se brez pričakovanja osebne koristi in plačila, vključi v različne dejavnosti. S to idejo sem se pridružila društvu SVIT. Čeprav pred tem nisem imela stika z ljudmi, ki uživajo kakršne koli droge, sem se odločila, da bo ta podvig dober zame in za moj razvijajoči pogled na življenje. Tja sem prišla brez pričakovanj, a z majhno dozo strahu. Strah pred neznanim in strah pred stigmo. V SVIT sem prišla zato, da bi vsak teden dve uri kuhala za ljudi, ki so imeli v življenju manj sreče kot jaz ali pa so preprosto s svojo odločitvijo prišli do položaja, v katerem so sedaj. Izvedla sem, da mnoge stigme niso resnične.

Čeprav se včasih zgodijo situacije, na katere nisem pripravljena, vem, da je okoli mene vedno strokovno usposobljeno osebje, ki mi je pripravljeno pomagati po potrebi. Vsak teden od ljudi izvem nove zgodbe, ki so včasih motivacijske, včasih pa ne preveč. Mislim, da me je članstvo v društvu SVIT že spremenilo in spremenilo moj pogled na življenje".

Marta

PROBACIJSKA ENOTA KOPER

Probacija v Sloveniji je sorazmerno mlada in marsikomu še vedno nepoznana. Pri svojem delu smo zato nemalokrat vprašani kaj je probacija.

Uprava za probacijo je organ v sestavi Ministrstva za Pravosodje zadolžen za izvrševanje alternativnih kazenskih sankcij in ukrepov v skupnosti. Osebi, ki je vključena v probacijo se v okviru izvrševanja probacijskih nalog nudi pomoč, varstvo in nadzor s ciljem opustitve kaznivih dejanj oz. pomoč in podpora osebam pri njihovi ponovni reintegraciji v lokalno skupnost.

Prednost probacijske službe, kot alternative v primerjavi z zavodi za prestajanje kazni zapora je v sami obravnavi storilca, saj oseba ostaja ves čas v lokalnem okolju, kjer vzdržuje oz. ohranja socialne vezi. Osebi je s strani strokovnih delavcev ves čas nudena strokovna pomoč in podpora pri urejanju življenjskih okoliščin, zmanjševanju tveganja ponovitve kaznivih dejanj, razreševanju osebnih stisk ter prepoznavanju in odpravljanju dosedanjih zanj škodljivih vzorcev vedenja.

Ena izmed probacijskih nalog je delo v splošno korist. Delo v splošno korist je oblika skupnostne sankcije, kjer posameznik brez nadomestila odsluži kazen z opravljanjem dela v splošno korist v korist lokalne skupnosti, humanitarnih in drugih organizacij, ki opravljajo nepridobitno dejavnost.

Je način s katerim oseba popravi storjeno škodo v korist skupnosti oz. pripomore, da se oseba sooči s širšimi posledicami storjenih, večkrat tudi nepremišljenih dejanj.

Da je delo v splošno korist oz. probacijska naloga uspešno realizirana (opravljena) je potrebno tesno sodelovanje, poznavanje in predvsem zaupanje probacijske enote z izvajalskimi organizacijami v širši lokalni skupnosti, saj je vsaka napotena oseba zelo individualna.

Društvo za pomoč Odvisnikom in njihovim družinam Svit Koper je za nas zelo specifična izvajalska organizacija in je kot taka za nas in za naše delo neprecenljiva. Naše sodelovanje z njimi poteka že od samega začetka. Ni bilo vedno lahko, vendar smo s pridobljenim zaupanjem in predvsem s skupnimi močmi dosegli, da je bila marsikatera, tudi zelo zahtevna probacijska naloga uspešno realizirana.

Še naprej si želimo skupaj ustvarjati primere dobre prakse. Za ves vložen trud Društva Svit Koper smo jim neizmerno hvaležni.

EVALVACIJA

Evalvacija je narejena na vzorcu 40 uporabnikov, od tega 5 žensk in 35 moških. Povprečna starost uporabnikov je 46 let. Gre predvsem za kontinuirane obiskovalce dnevnega centra.

Vprašanja so bila ovrednotena s *sploh nisem zadovoljen, nisem zadovoljen, sem zadovoljen in sem zelo zadovoljen*. Vprašanj je bilo devet.

Iz evalvacije izhaja, da so uporabniki zelo zadovoljni tako s programom kot z zaposlenimi in nudenjem pomoči ter nasvetov s strani le-teh. To je vzpodbudno za pridobivanje in ohranjanje zaupanja uporabnikov in nadaljnje delo z njimi.

Z našim odnosom do njih je zelo zadovoljnih 75 % oz. tričetrť naših uporabnikov, nekoliko manj z lokacijo – 55 %, glede na to, da je bila prejšnja lokacija v centru mesta. V programu se počuti dobro oz. zelo dobro kar 95 % uporabnikov.

Zelo vzpodbudno je dejstvo, da se kar 100 % uporabnikov počuti varno v programu in se strinja s pravili oz. sankcijami za njihovo neupoštevanje.

Približno petina uporabnikov sploh ne zanimajo dejavnosti društva, ostali si pa v pretežni meri želijo več športa in izletov ter sprehodov v naravo. Približno 10 odstotkov si želi kuharske delavnice, družabne igre in predvsem, da bi jim vozili terapijo na dom, en uporabnik meni, da bi morali imeti psihiatra.

Društvo sicer večkrat organizira razne dejavnosti, ki izhajajo iz potreb in želja uporabnikov, le-te pa realiziramo glede na njihove psihofizičnega stanja.

Sploh kuharskih delavnic se zelo radi radi udeležujejo.

Vprašanja za predloge za izvajanje programa so bila odprtega tipa.

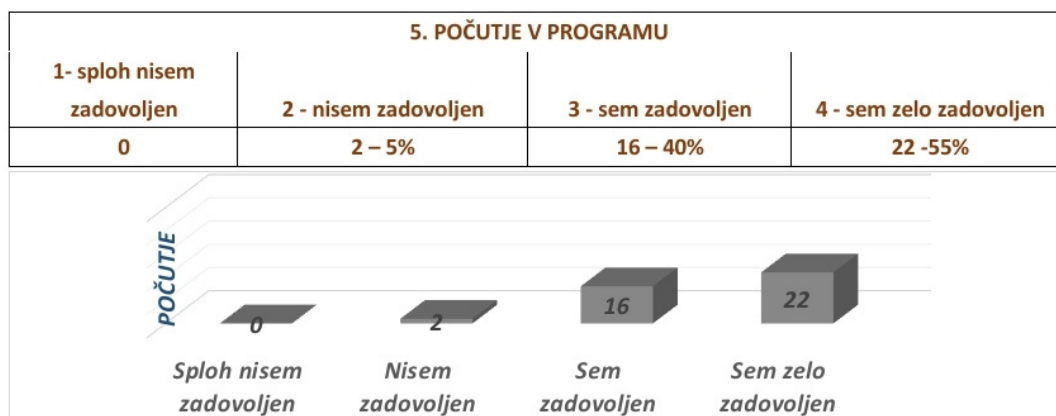
V veliki večini uporabniki nimajo dodatnih idej oz. ne bi nič spremenili.

Manj kot 10% jih ima pripombe glede hrane. Smatramo, da so uporabniki zadovoljni s programom in da zaenkrat nimajo želje po spremembi le tega.

Vsekakor njihove želje in predloge sproti preverjamo na tedenskem sestanku.

Za konec lahko ugotovimo, da smo precej uspešni pri izpolnjevanju programa dnevnega centra in terena, saj vidimo da so osnovne potrebe naših uporabnikov zadovoljene.

Danilo Sinožič, 2023

*primer grafa

ZAHVALA

Zahvale vsem financerjem in donatorjem, posameznikom in zaposlenim za vaš trud in dobrosrčnost.

Ni jih besed, ki bi lahko opisale našo hvaležnost za vašo pomoč. Da nas vidite, slišite in ste pripravljeni pomagat. V teh letih brez vas ne bi bilo nas.

Vsaka donacija za društvo pomeni dodano vrednost programa in lažje izvajanje le-tega.

Naši financerji in donatorji v letu 2023:

- Mestna občina Koper, Občina Piran, Občina Ankaran
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za zdravje, FIHO
- Komunala izola, Abbvie biofarmaceutvska družba d.o.o., Birokop d.o.o., Kmetijska zadruga Agraria Koper, pekarna Europa, slaščičarna Klasika, Vesna Solina Dolar in drugi

Donacija je lepa gesta zato lahko donirate tudi vi, in sicer:

- **donacija 1% dohodnine – več informacij na naši spletni strani**
(www.svit-kp.org/obrazec-za-donacijo)
ali davčni upravi (www.edavki.durs.si)
- **preko našega TRR računa: SI56 1010 0003 5493 750 odprt pri Intesa Sanpaolo Bank**

**“Vsak človek bije svojo bitko o kateri
ne vemo ničesar.
zato bodimo prijazni.
Vedno.”**

Izdajatelj:

Društvo za pomoč odvisnikom in njihovim družinam Svit Koper
Ljubljanska cesta 6,
6000 Koper
www.svit-kp.org

